

11. sjezd historiček a historiků, Olomouc, 13. – 15. září 2017

Dne 13. září 2017 začalo na půdě hostitelské Univerzity Palackého v Olomouci 11. profesní setkání českých historiků. Bylo to největší setkání české historické obce od počátku této tradice v roce 1937, počet účastníků přesáhl číslo 800. Náročný program připravila Filozofická fakulta UP Olomouc ve spolupráci se Sdružením historiků ČR. Rovněž šíře spektra témat, jež setkání pokrylo, bylo v rámci 11. sjezdu historiků rekordní. Jedna z hlavních výkonných organizátorek setkání, doc. Radmila Švaříčková-Slabáková z katedry historie Filozofické fakulty UP, k tomu uvedla: „*Chtěli jsme uspořádat podobné setkání, jakým je Mezinárodní kongres historických věd. I proto jsme sjezd otevřeli všem oblastem historie, profesionálům i laikům. Ukazujeme tím, že je současné historické bádání pluralitní, že v něm neexistují jen mainstreamová témata. Reakcí na to je nebyvalý zájem účastníků.*“^{1]}

Program tvořily tři hlavní sekce: sekce **H01 Vytváření historického vědomí moderní společnosti. Výuka a společenská funkce dějepisu**, sekce **H02 Společnost v sítích – ekonomické, technické a sociální vazby a komunikační toky**, sekce **H03 Domácí a cizí – migrace a integrace očima české historiografie** a rekordních 80 diskusních panelů.^{2]} Vysoký počet panelů byl nezvyklý, mnohými i poněkud rozpačitě vnímaný, neboť nebylo možné při nejlepší vůli stihnout vše, co jedince-historika zajímalo. Široké pojetí sjezdu však nedávalo příliš jinou možnost organizace, i takto je potřeba se před olomouckými organizátory sklonit, jak vše manažersky zvládli na výbornou. Do Olomouce přijeli zástupci všech univerzitních pracovišť, Akademie věd ČR, muzeí, archivů, památkových ústavů i odborníci příbuzných oborů právních či pedagogických. Jednání sjezdu nebylo orientované jen úzce národně. A to ani tematikou, ani zastoupením řečníků. Mezi cizinci byli i špičkoví světoví odborníci. Pozvání přijala a poprvé do České republiky přijela přední americká historička Lynn Huntová. Emeritní profesorka University of California v americkém Los Angeles v úvodní přednášce sjezdu hovořila o postavení historie v postmoderní době, aktuálních historických trendech a takzvané globální historii. Sklidila veliké uznání a potlesk ve stoje, neboť mnohé z celosvětových problémů historické vědy, a možno říci i světové společnosti, které zmínila, trápí nemálo rovněž současnou českou obec historiků. Problémy jako: modernita versus tradice, migrace etnik, konzumnost současné světové společnosti versus tradiční hodnoty, role historické vědy a její odpovědnost ve změněném světě, historik a společnost, bohatý versus chudý svět, zodpovědnost západní civilizace, co a jak v rámci interpretace minulosti předávat dalším generacím, jak učit o dějinách atd. byly slyšet ostatně i v mnohých příspěvcích napříč diskusními panely i v kuloárních rozpravách mezi jednacími časy. V podstatě podobně vyzněla i přes své konkrétní a na první pohled užší zaměření také přednáška Charlese Ingra, emeritního profesora Purdue University v Indianě, jenž vystoupil v sále olomouckého kultovního kina Metropol ve čtvrtek večer a promluvil o trendech historického bádání nejen v rámci tématu habsburské monarchie.

Množství panelů a nečekaný zájem české historické obce o sjezd připravily organizátorům nejednu horkou chvíli při zajišťování důstojných a odpovídajících podmínek jednání. Využity musely být nejen všechny vhodné prostory Filozofické fakulty a Uměleckého centra Univerzity Palackého, ale také prostory komerční – sál NH Collection Olomouc Congress a Regionální centrum Olomouc.

1] Dostupné z: <http://historieolomouc2017.upol.cz/>.

2] Viz příloha č. 1.

Pořadatelé se tentokrát skutečně vyznamenali, olomoucký sjezd byl svátkem české historické vědy. Téměř se nabízí vyslovit myšlenku, že česká historická obec se se svým posledním setkáním opravdu nemusí, co do charakteru a celkového pojetí, obávat srovnání s renomovanými světovými kongresy odborníků. Nelze si než přát, aby otázky, které na sjezdu zazněly, a problémy, jež zde byly otevřeny, došly díky následné badatelské aktivitě českých historiků kýženého posunu (nebylo jich málo a nebude to lehké), a aby příští sjezd dokázal dostát této nově nastavené vysoké laťce úrovně tradičního celostátního odborného setkání historiček a historiků.

Naděžda Morávková

Seznam kongresových panelů

P01 - Auslaufmodell oder Innovation? Zum Bedeutungswandel archivalischer Quellen in der digitalen Welt

P02 - “Bezbožná republika“? Náboženský život Republiky československé

P03 - Bilance a perspektivy regionálních dějin

P04 - Českoslovakismus I. Od Kollára k Masarykovi

P05 - Českoslovakismus II. 1918–1945

P06 - Českoslovakismus III. 1945–1992

P07 - Češi v cizině

P08 - Česká historiografie sportu: bilance, orientace, perspektivy

P09 - Česká polonistická studia

P10 - Československá společnost v kontextu poválečné evropské modernity i její krize

P11 - Cesty k pochopení vypovídací hodnoty raně novověkých narativních pramenů. Klasifikace, evidence, interpretace

P12 - Císařská diplomacie (1650-1750). Stav výzkumu, pramenná základna, desiderata

P13 - Dějepis a národní identita

P14 - Dějiny cestování či dějiny turismu? (1700–1900)

P15 - Dějiny každodennosti: pojmy, problémy a perspektivy

P16 - Dějiny ve veřejném prostoru: Proměny institucionální reprezentace minulosti

P17 - Dějiny vzdělanosti a vzdělávání v ČR: stav a perspektivy výzkumu

P19 - Desideria et desiderata péče o farní písemnosti

P20 - Doba **předbřeznová mezi mýty a realitou**

P21 - Dvorský výzkum, metodika a využití

P22 - Finanční aspekty středověké a raně novověké ekonomiky

P23 - Fontes prohibiti. Situační zpráva pro 21. století (Zavřou se brány archivů? Přelud či reálná hrozba?)

- P24 - Funkcionalita **dějín v pozdní moderně**
- P25 - Globální perspektivy českých hospodářských a sociálních dějin
- P26 - Historická **věda v českých muzeích**
- P27 - Historické prameny ve výuce dějepisu
- P28 - Historie a historická etnologie. Blízcí příbuzní v měnícím se světě české vědy
- P29 - Historie **z občanských kruhů. Vliv neziskových organizací na interpretaci dějin**
- P31 - Jedeme na letní byt. Proměny „letního bydlení“ jako součást modernizačního procesu českých zemích v průběhu industrializace 2. poloviny 19. a 1. poloviny 20. století
- P32 - Kanibalové, heretici a opilí králové: představy o Čechách ve středověku (900-1450)
- P33 - Katolická reforma mezi koncilem a reformací
- P34 - „Když se podaří, co se dařit má...“ Cíle a hranice výchovy v dobách socialistické diktatury
- P36 - Koncepty a metody dějin vojenství ve středoevropském prostoru
- P37 - Koncily 15. století mezi konfliktem a smířením
- P38 - Konverze jako náboženský, historický, antropologický a sociální fenomén. Prameny, přístupy, otázky
- P39 - Kulturní **dědictví a aplikovaná historie při tvorbě veřejného prostoru** / Cultural Heritage and Public History in Placemaking
- P40 - Kulturní fenomény ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace, jednání
- P42 - Labor history
- P43 - Má historiografie církevních a náboženských dějin ujasněný předmět svého bádání? Specifika českého výzkumu religiozity
- P44 - Města za socialismu
- P45 - Mezi bohatstvím a chudobou středověkého města
- P46 - Mechanismy rozhodování a jednání mocenské elity KSČ
- P47 - Možnosti studia rodinných vztahů v 17.-19. století
- P48 - Na pomezí: možnosti dalšího rozvoje environmentálních dějin v českém prostředí
- P49 - Nadchází nutnost znovupromyslet narativní teorii (kritiku) dějepiscectví? Co dnes s narativními teoriemi dějepiscectví?
- P50 - New Approaches to the History of the First World War in the Light of its Centenary
- P51 - Nové výzvy výzkumu okupace a anexe: **České země, nacionální socialismus, modernita**
- P52 - Obchod s **uměním jako zdroj historického poznání**

- P53 - “Oborovost”, “interdisciplinarita” a publikační strategie: diskuse o proměně českých historických časopisů v posledním desetiletí
- P54 - Orální historie a její využití v bádání nad soudobými dějinami
- P55 - Osobní a kolektivní biografie v prostředí digital humanities
- P56 - Paměťové instituce a společnost ve 20. století
- P57 - Paralelní krajiny
- P58 - Prameny **přemyslovské doby: rukopisy – listiny – analýzy**
- P59 - Právní postavení menšin v meziválečném Československu
- P60 - Předmoderní **dějiny prizmatem genderu**
- P61 - Problémy edic jazykově německých pramenů
- P62 - Raně novověká střední Evropa mezi kulturními transfery a (sub)kulturní reprodukcí
- P64 - Římské právo v dějinách
- P65 - Rodinná paměť a mezigenerační přeměna identit
- P66 - Rusko a Evropa, dependence a protiklady. Možnost paralelních pohledů?
- P67 - Století změn? Kultura a společnost husitské epochy I
- P68 - Století změn? Kultura a společnost husitské epochy II
- P69 - Středoevropská šlechta jako politický, sociální a kulturní fenomén 20. století
- P71 - Středověk v textech – Jak z literatury udělat pramen
- P73 - The History of the Bohemian Reformation - Interdisciplinary Approaches
- P74 - Totenkultur: Umrlci a oživené hroby
- P75 - Vědecké poznání a příběh o pokroku jako mýtus moderní doby
- P76 - Vera ac falsa discernere. Nové promyšlení starých disciplín
- P77 - Východiska, současný stav a výhledy českého výzkumu dějin východní Evropy do roku 1918
- P78 - Vytváření sociálních sítí, jejich význam a role při utváření moderní společnosti
- P79 - Vývoj regionálních stranických elit a forem komunikace uvnitř KSČ v letech 1945-1956
- P80 - Vznik a proměny šlechtické obce podunajské monarchie 17. - 20. století
- P81 - Židé v Čechách a na Moravě v dějinách a historiografii

Fotografie z 11. sjezdu historiček a historiků 2017 v Olomouci^{1]}

Sjezd historiků 2017 v sále NH Collection Olomouc zahájila přednáška americké historičky Lynn Huntové.

Závěrečný sjezdový ceremoniál v sále Regionálního centra Olomouc byl svátkem české historiografie.

1] FOTO: Univerzita Palackého. Dostupné z: <http://historieolomouc2017.upol.cz/>.

Při práci v panelech. Doc. Naděžda Morávková (uprostřed první řady) reprezentovala katedru historie FPE ZČU v Plzni. Vedle doc. Morávkové je prof. Bohumil Jiroušek z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Historií žily i kuloáry. Dr. Karel Řeháček (v brýlích) reprezentoval katedru historie FPE ZČU a současně Státní oblastní archiv v Plzni. Vedle něj Mgr. Luděk Krčmář ze Západočeského muzea v Plzni.